

Schaktning mellan gravfält och stensträng i Tingstad

Schaktning mellan gravfält och stensträng i Tingstad

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Antikvarisk bakgrund.....	4
Syfte och metod.....	5
Resultat	5
Referenser	7
Schaktbeskrivningar	7
Tekniska uppgifter	8

Omslagsbild: Undersökningsområdet inlagt på Geometrisk avmätning från 1693.

ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM

ARKEOLOGI OCH BYGGNADSVÅRD

Box 232 • 581 02 Linköping • 013 - 23 03 00 • www.ostergotlandsmuseum.se

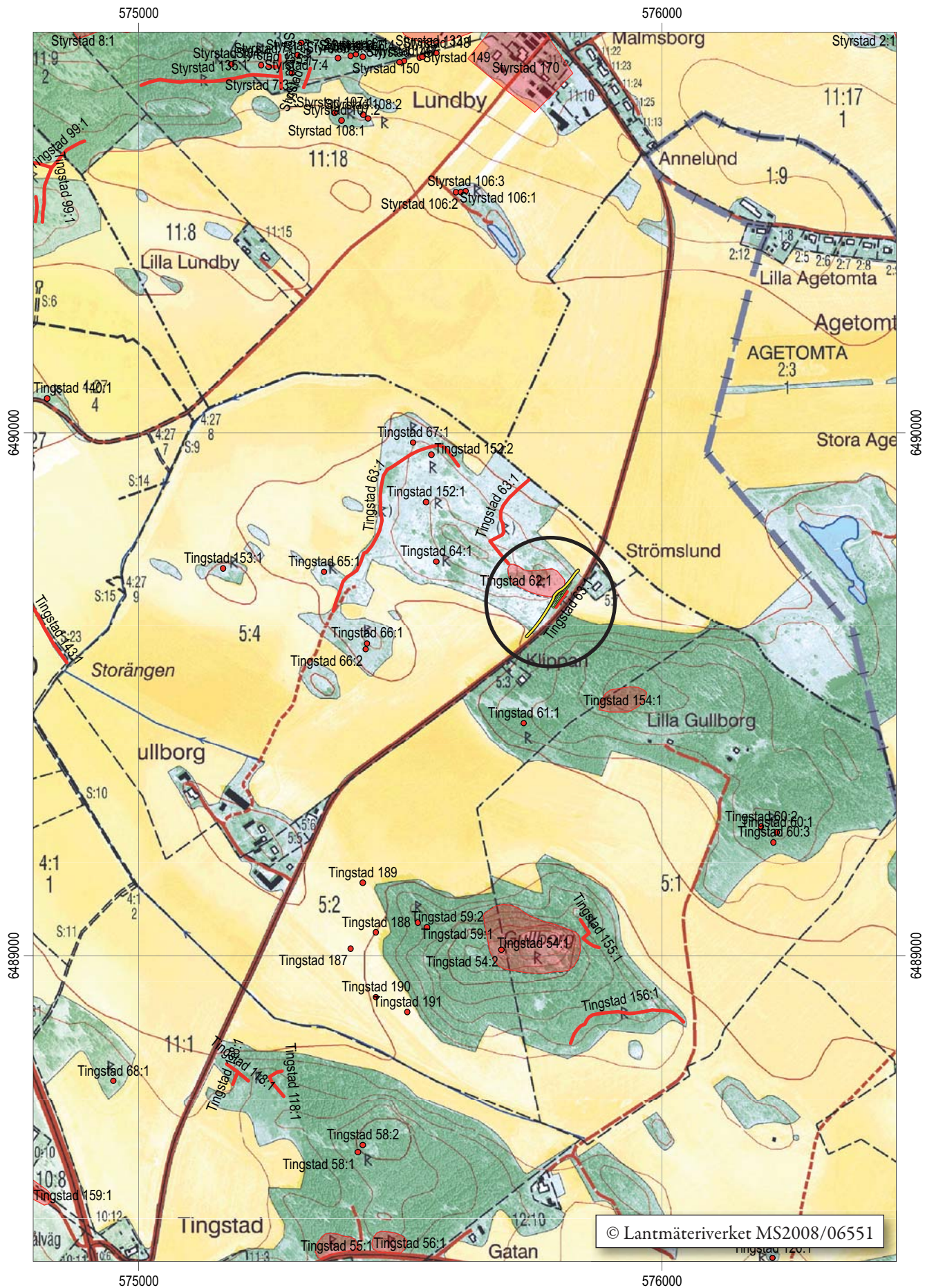
Sammanfattning

Östergötlands museum har under sommaren 2019 utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning/efterundersökning inom fastigheten Tingstad 5:4, Tingstad socken, Norrköpings kommun, Östergötland. Undersökningen genomfördes med anledning av att ett VA-schakt hade grävts inom fornlämningsområdet för gravfält L2010:5019 (Tingstad 62:1) och stensträng L2010:4385 (Tingstad 63:1). På östra randen av gravfältet påträffades en kokgröp i kanten av VA-schaktet.

Roger Lundgren
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat. Skala 1:10 000.

Gravfältet L2010:5019 (Tingstad 62:1) har vid inventering bedömts bestå av 17 fornlämningar i form av runda stensättningar, varav tre bedömdes som osäkra. Storleken på stensättningarna varierar mellan 6 och 12 m. Gravfältet är ej arkeologiskt undersökt. Den intilliggande stensträngen L2010:4385 (Tingstad 63:1) ska vara enradig och utgör en del av ett större hägnadssystem som består av flera separata avsnitt som tillsammans har en längd på drygt 700 m. Det aktuella stensträngssegmentet var dock kraftigt bevuxet av täta snår och den aktuella sektionens karaktär kunde därför inte avgöras vid undersökningstillfället.

Syfte och metod

Syftet med den arkeologiska undersökningen i form av schaktningsövervakning/efterundersökning var att genom provgropar avgöra huruvida det tidigare arbetsföretaget påverkat fornlämningar icke synliga ovan mark. Undersökningen genomfördes i form av en sökschaktsgrävning för att konstatera eventuell närvaro

av fornlämningar dolda under mark i direkt anslutning till det tidigare grävda VA-schaktet. Markytan banades skiktvis av med maskin ner till den förmodade anläggningsnivån. De upptagna schakten och påträffad anläggning dokumenterades genom digital positionsbestämning med RTK-GPS samt gavs en kortfattad beskrivning.

Resultat

Vid undersökningsområdet inom Tingstad 5:4 grävdes sex sökschakt med en sammanräknad längd på ca 85 löpmeter. Bortsett från sökschakt S201 togs den tidigare schaktkanten fram på såväl den östra som den västra sidan. Således uppgår den totala längden på efterundersökt schaktkant till ca 56 m. Marken befanns vara åtgången av arbetsfordon och schaktkanten var ställvis svårförklarligt oregelbunden. Målsättningen vid undersökningen var att ta fram ca 20-30 cm orörd mark vid sidan av det tidigare schaktet för att säkerställa om fornlämning påverkats eller ej.

Figur 4. Schakt S225 under framschaktning. Foto mot SV, Roger Lundgren, ÖM.

I det nordligaste schaktet, S225, påträffades en förhistorisk anläggning i form av en kokgrop. Endast en mindre del av anläggningen hade skadats av det tidigare utförda schaktningsarbetet. Kokgropen undersöktes därför ej utan kvarligger på plats. I schaktet påträffades även enstaka kol och bränd lera. Bränd lera påträffades även i schakt S217. I övrigt påträffades inget av arkeologiskt intresse i de upptagna sökschakten.

I samband med schaktningsövervakningen/efterundersökningen bortforslades ett par mindre ansamlingar av tidigare uppgrävda stenar. Enstaka mindre högar med schaktmassor som låg kvar vid sidan lades tillbaka över schaktet på lämplig plats för att på så sätt minska det utförda schaktningsarbetets åverkan på slutningens naturliga kurvatur.

Kokgrop A231

Oregelbunden i plan, 0,80 x 0,65 m.

Något skuren i SO delen.

Eftersom anläggningen inte bedömdes vara mer än marginellt skadad schaktades anläggningen inte heller fram i högre grad än tills att dess karaktär och storlek kunde avgöras. Utifrån ytan sett bedömdes fyllningen bestå av brun silt innehållandes rikligt med sten (ø 0,05-0,15 m; varav merparten ca 0,10 m), måttligt med skärvig sten (ø 0,05-0,10 m) samt enstaka kol och bränd lera. Den föreföll innehålla ingen eller mycket marginellt med skörbränd sten. Kokgropen undersöktes alltså icke utan kvarligger in situ.

Koordinater (N/E): 6489717,3 / 575822,6.

Figur 5. A231. I bildens nedre högra del kan man ana det äldre schaktet som skurit genom kanten av anläggningen. Foto mot NV, Roger Lundgren, ÖM.

Referenser

Geometrisk avmätning från Tingstads sn 1636. Aktbeteckning D113-5:d4:158 Gullborg nr 1-5, Johan de Rogier, ur Lantmäteristyrelsens arkiv via <https://arkivsok.lantmateriet.se>

Geometrisk avmätning från 1693 från Tingstads sn. Aktbeteckning D19:6 Gullborg 1-6, Jakob Johansson Vernsten, ur Lantmäteristyrelsens arkiv via <https://arkivsok.lantmateriet.se>

Laga skifte från Tingstad sn 1852. Aktbeteckning 05-tin-45, ur Lantmäterimyndigheternas arkiv via <https://arkivsok.lantmateriet.se>

Storskifte från Tingstad sn 1770. Aktbeteckning 05-tin-18, ur Lantmäterimyndigheternas arkiv via <https://arkivsok.lantmateriet.se>

Schaktbeskrivningar

Schakt	Fyllning	Undergrund	Övrigt	Längd	Bredd	Djup	Koordinater
S201	Brun humös lerig silt. Enstaka sten Ø 0,10-0,20	Brun silt. Enstaka sten 0,05-0,10	Inget av arkeologiskt intresse	5,6	1,4	0,35-0,45	575786,3 / 6489672,6
S205	Brun humös lerig silt. Enstaka sten Ø 0,10-0,20	Brun silt. Enstaka sten + en mindre stenansamling 0,05-0,10	Inget av arkeologiskt intresse	5,8	2,9	0,40-0,50	575792,9 / 6489684,7
S213	Brun humös lerig silt. Enstaka sten Ø 0,10-0,30	Brun silt. Enstaka sten 0,05-0,10	Inget av arkeologiskt intresse	2,7	3,4	0,30-0,60	575799,1 / 6489695,6
S217	Brun humös lerig silt. Enstaka sten Ø 0,10-0,30	Enstaka bränd lera	Inget av arkeologiskt intresse	5,1	2,6	0,10-0,40	575808,1 / 6489701,2
S221	Brun humös lerig silt. Enstaka sten Ø 0,10-0,30	Gulbrun lerig silt. Enstaka sten Ø 0,10-0,30	Inget av arkeologiskt intresse	4,6	2,1	0,25-0,40	575815,7 / 6489707,8
S225	Brun humös lerig silt. Enstaka sten Ø 0,10-0,30	Gulbrun lerig silt. Enstaka sten Ø 0,10-0,30	Kokgrop A231. Enstaka kol & bränd lera	5,1	2,8	0,25-0,50	575823,4 / 6489716,5

Tekniska uppgifter

Fastighet	Tingstad 5:4
Socken/stad	Tingstad
Kommun	Norrköping
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnummer	Intill L2010:5019 (Tingstad 62:1) och L2010:4385 (Tingstad 63:1)
Digitala fastighetskartans blad	64F 8h NO
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH2000
Mätteknik	Digital GNSS
Typ av undersökning	Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning samt efterundersökning
Länsstyrelsens dnr	431-6951-2019
Länsstyrelsens handläggare	Göran Gruber
ÖM dnr	0147/19
ÖM projektnr	001223
ÖM Intrasisnr	-
Beställare	Länsstyrelsen i Östergötland
Kostnadsansvarig	Styrstad VA Ekonomiska Förening
Projektledare	Roger Lundgren
Personal	-
Entreprenad	Johan Karlsson, Häv & Gräv i Östergötland AB
Fältarbetstid	2019-06-19
Totalt undersöktes	ca 85 löpmeter
Fynd	-
Foto	Digitala
Analys	-
Grafik	Roger Lundgren
Renritning	-
Grafisk form	Lasse Norr

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands museum.

Ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriverket MS2008/06551
ISSN 1403-9273 Rapport 2019:52 © Östergötlands museum

Östergötlands museum har under sommaren 2019 utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning/efterundersökning inom fastigheten Tingstad 5:4, Tingstad socken, Norrköpings kommun, Östergötland. Utredningen genomfördes med anledning av att ett VA-schakt hade grävts inom fornlämningsområdet för gravfält L2010:5019 (Tingstad 62:1) och stensträng L2010:4385 (Tingstad 63:1). På östra randen av gravfältet påträffades en kokgrop i kanten av VA-schaktet.

ISSN 1403-9273
Rapport 2019:52